

I Surat ni Pablo ha Manahod a Hidi a Taga Epeso

---

1 ¹Isurat ko ide ha totolay a sakop ni Cristu, ha ili a Epeso, ha totolay a mapagtalkan ha pinagbiyag di ha ni Jesu-Cristu. Naggipu ide ha ni Pablo, a nagbalin a esa a apostol ni Jesu Kristu gipu ha pagayatan na Dios.

²Kakabsat, atoy mina ha nikam i kagbi ken talna, a maggipu ha Nama tam a Dios ken Happs tam a ni Jesu-Cristu.

I Nadiosan a Sagut na Espiritu ha Nikitam

³Magyaman kitam ha Dios, i Hama na Happs tam a ni Jesu-Cristu. Ta inatdinan na kitam ha ngamin a nadiosan a sagut na a naggipu ha Espiritu na Dios. Ket ginimet na ito, gipu ha pinagisesa tam ha ni Cristu. ⁴Idi palungo a pinarsuwa na i lutak aye, pinili na kitam na Dios a magbalin a kukuwa na, gipu ha ginimet ni Cristu. Ket pinili na kitam, penu mebilang kitam a mappiya, ken awan mina ha pakaliwatan tam ha saguppang na. ⁵Ket gipu ta inayat na kitam na Dios, ninakam na a pagbalinan na kitam a annak na. Ket gipu ha ni Jesu-Cristu, inakot na kitam a kona ha bukod na a annak. Ta kona hito i pagayatan na ken maanus a panggep na. ⁶Isu, deydeyawan tam i Dios gipu ha ide a inaamakan a kagbi na, gipu ta inyatad na ha nikitam ide a sagut, gipu ha pinakipagisesa tam ha Annak na a ayayatan na unay. ⁷Ta idi natay ni Cristu, hikuna i nangsulet ha nikitam, a pinarusaan na hikuna na Dios. Ken nangsaka hikuna ha gahut tam ha Dios, ha liwaliwat tam. I pangsaka na, i digi na a nebulak gipu ha nikitam. Isu, napakawan dan i liwaliwat tam. Ket niyaen, anyan a kadakkal i kagbi na Dios. ⁸Ta perpermi i pagiyatad na ha nikitam! Ket inyatad na bila i ngamin a kinasirib ken pakakatandi tam. ⁹Ket inpakatandi na ha nikitam i nalimed a panggep na. Ta ide i ninakam na a tongpalan gipu ha ni Cristu. ¹⁰Ide i panggep na

Dios, a tungpalan na nokkan ha tiyempo a inbital na. Ket pagisesaan na i ngamin a parsuwa ha langit ken ha lutak aye, a ipasakop na hidi ha ni Cristu, a Happo di.

¹¹Niyaen, ha ngamin a gimetan na Dios, gimetan na gipu ha bukod na a nakam ken pagayatan. Ket pinili na kitam a magbalin a totolay na, ken magisesa ha ni Cristu, gipu ha bukod na a panggep. Ta kona hito i ninakam na, maski idi karugi na a magparsuwa. ¹²Isu, niyaen, i kayat na Dios a magtahok kitam ha ni Cristu. Ket gipu ha pinagtahok tam aye, madeyawan i Dios. Madeydeyaw i kinainamakan na Dios.

¹³Niyaen, kona bila hito ha nikam. Ta nanahod kam ha ni Cristu, idi nateman moy i tahod a pagitoldu ken Mappiya a Baheta aye, megipu ha pinakesalakan moy. Ket minarkaan na kam na Dios gipu ha pinangiyatad na ha Espiritu na. Ta hikuna i inkari na, ket kona ha pangpaenta ha pinangtagikuwa na ha nikitam. ¹⁴Ide a Espiritu na Dios i mangpatalged a maalap tam nokkan i inkari na Dios ha nikitam a totolay na. Ket ipanamnama na Espiritu aye ha nikitam a wayawayaan na kitam na Dios, a awan kitam mebalud gipu ha liwaliwat tam. Gipu ta hikitam man i kukuwa na Dios. Ideydeyaw tam i kainamakan na kagbi na!

I Kararag ni Pablo

¹⁵⁻¹⁶Ket gipu ta kona hito, awanak gumimak a magyaman ha Dios gipu ha nikam. Ta kanayon a nakaman takam ha kararag ko, nangrugi idi nabaheta ko a tinahod moy ni Apo Jesus, ken ayayatan moy i ngamin a tolay na Dios. ¹⁷Ket agedan ko ha Dios, a kainamakanan a Hama ken pinagtalakan na Happo tam a ni Jesu-Cristu. Ket ide i pakiaged ko ha nikuna, a iyatad na ha nikam i kinasirib a maggipu ha Espiritu na Dios, penu perpermi i pakatandi moy ha Dios, ken ha ngamin a ginimet na ha nikitam. ¹⁸Ket agedan ko a ipakatandi na ha nikam, penu makatandiyan moy nu anya i namnamaan tam. Ta pinili na kam, penu mangnamnama kam a kona hito. Ket makatandiyan moy mina i kinangina na sagut na a iyatad na ha nikitam a totolay na. ¹⁹Ket agedan ko paman ha Dios, a makapadas kam mina ha kadakkal na pinnakabalin na a maghen ha nikitam a manahod. Ta ide a pinnakabalin na a atoy ha nikitam, ²⁰ide i inusar na, idi pinagbiyag na manon ni Cristu, ket pinaunek na ha henan na Dios, penu maghari. ²¹Ket niyaen, maghari ni Cristu ha madedeyaw a lugar, a katurayan hikuna ngem ha ngamin a magtuturay, maski ha langit onu ha lutak, maski hidi a maenta na totolay ken hidi a awan tam maenta. Kona hito i kasasaad ni Cristu ha yenan a tiyempo ken ha magnanayon. ²²Ta pinagturay na Dios ni Cristu ha ngamin a bagbagay. Isu, ni Cristu i pangulo ha ngamin, a magturay hikuna a kona hito para ha ngamin a manahod ha nikuna. ²³Ket idagende a totolay a manahod ha nikuna i kona ha baggi ni Cristu. Hikuna i pangulo tam. Ket awan ha

kurang tam. Ta ni Cristu a pangulo tam, hikuna i mangigiwat ha baggi na, ha ngamin a kasapulan tam, ha ngamin a kasasaad.

Natay Kitam Idi, Ngem Niyaen, Minagbiyag Kitam

2 ¹Kakabsat, idi awan kam nanahod, kona ha natay kam, gipu ha kinadukas moy ken liwaliwat moy. Ket awan ha nikam i biyag na Dios a magnanayon. ²Idi tiyempo hito, inunod moy i madukas a ugali na tototalay a awan a manahod. Ket inunod moy ni Satanas. Ta hikuna i magturay ha ngamin a anito a hidi, ken madukas a hidi a espiritu. Ket maski hanggan niyaen, magturay hikuna ha tolay a hidi a awan a umuseg ha Apo Dios. ³Maski hikitam ngamin idi, ta kona bila hito ha nikitam, idi nagbiyag kitam gipu ha kasorhan na baggi tam, idi tinongpal tam i maski nu anya a korsunada na nakam tam ken baggi tam. Ket nekalan kitam idi ha ngamin a madukas. Ket parusaan na kitam mina na Dios.

⁴Ngem maski nu kona hito i kinadukas tam, dakdakkal paman i kagbi na Dios, gipu ha ayat na ha nikitam. ⁵Ket maski idi natay kitam, a parusaan na kitam mina gipu ha liwat tam ha nikuna, agay, pinagbiyag na kitam, ta inyuseg na kitam ha ni Cristu. Ket nesalakan kitam a kona hito, gipu ha kagbi na Dios. ⁶Ket gipu ha pinakipagisesa tam ha ni Jesu-Cristu, pinagbiyag na kitam, penu makipagbiyag kitam ha nikuna, ha langit, ha magnanayon. Ket maski niyaen, nebilang dan a natongpal ide a pakesalakanan tam, gipu ha ni Jesu-Cristu. ⁷Ginimet na ito na Dios, penu mepaenta na ha magnanayon a awan ha kahad i kadakkal na kagbi na ken kinaanus na ha nikitam, gipu ha ni Cristu.

⁸Isu, awan ha gipu na i pakesalakanan tam, nu awan a gipu ha kagbi na Dios. Ket maalap tam ide a pakesalakan gipu ha panahod tam ha ni Cristu. Ket maski ha ide a panahod tam, awan ide a naggipu ha nakam tam, nu awan a naggipu ha Dios. Ta iyatad na ide ha nikitam a kona ha sagut na. ⁹Isu, awan mina ha pagpangas na baggi tam. Ta awan ha magimet tam, penu maalap tam ide a pakesalakan tam. Pasig la a sagut na Dios ide. ¹⁰Ta hikitam man i pinarsuwa na Dios. Ket niyaen, pinauseg na kitam ha ni Jesu-Cristu, penu gimetan tam i mappiya a tarabaho a insagana na a gimetan tam.

Pinnagbalin na Kitam a Isiisesa

¹¹Niyaen, ha nikam a bakkan a Judyo, nakaman moy mina i kasasaad moy, idi awan kam nanahod. Ta linimad na kam na Judyo a hidi a awan kam makapasakop ha Apo Dios, kon di, gipu ta awan kam napakugit. Ket inbilang di a hidi la i sakop na Dios, gipu ha pinakugit di, maski nu i pangpasakop di i bukod di a paggimet, a pagpakugit di ha baggi di. ¹²Nakaman moy mina ide: a idi nakasina kam ha ni Cristu, ket kona ha madiyo kam ha Dios. Ta bakkan kam a Judyo, a tototalay a pinili na Dios

a bukod na a kukuwa. Isu, awan kam ha bunong ha karkari na Dios ha Judyo a hidi. Ket tinumulos kam a narigrigatan. Ta awan kam ha namnama ha pakesalakan, gipu ta awan moy katandi i Apo Dios.

¹³Ngem niyaen, bakkan manon. Ta nenayon kam ha ni Jesu-Cristu ken ha nikami a tototalay na, gipu ha ginimet na ha nikam, gipu ha digi na. ¹⁴Ta mismo a ni Cristu i nangipatalna ha nikitam. Ta pinagbalin na kitam a isiisesa a tolay, a kona ha magkakabsat. Maski hikam a bakkan a Judyo, ken hikami a Judyo. Ket inadya na iday a kona ha padding a namagsina ken namagkinasenti ha nikitam. ¹⁵Gipu ha katay ni Cristu, inadya na i Linteg a inunod mi a Judyo ken pakasentiyan mi ha nikam a bakkan a Judyo. Inadya na iday, penu pagisesaan na i duwa a puli na tolay, a innayon na ha baggi na. Ket gipu ha iday, pinagbalin na kitam a bigu a puli na tolay. Isu, awan ha kasabaliyan ha Judyo ken bakkan a Judyo, nu awan la i pakipagtalna tam gipu ha ni Cristu. ¹⁶Inadya na i pinakipagsenti na Judyo ken bakkan a Judyo gipu ha kakatay na ha kudos. Ket pinagisesa na idenday a duwa a puli ha esa la a baggi. Ket pinagpiya na hidi ha Dios. Isu, pinagisesa na kitam ni Cristu ha baggi na. Ket gipu ha katay na, inyuseg na kitam ha Dios, ta awan dan i pakaenglan na Dios ha nikitam a tototalay.

¹⁷Gipu ta kona hito i panggep na, inumangay ha he ni Cristu, ket nagitoldu ha ide a Mappiya a Baheta, megipu ha pakipagtalna ha maski nu heya a tolay. Nabahetaan kam a bakkan a Judyo a mas madiyo, a awan nagnakam ha Dios, ken nabahetaan kami bila a Judyo a mas mabikan, ken kanayon a magnakam ha Dios. ¹⁸Ta ni Cristu i gipu na a makaangay kitam ngamin ha Dios Ama. Maski nu Judyo, onu bakkan a Judyo. Ta magkalan kitam ha pagisesa tam ha Espiritu na Dios.

¹⁹Isu, niyaen, awan kam nebilang a ganggannaet onu dayuwan ha Dios, a kona ha idi, nu awan a annak na. Ket nebilang kam bila a magkaili ha ngamin a tototalay na Dios. ²⁰Ta kona ha netongko kam bila ha bilay na Dios. Ket kona ha lalaha ken pasak i apostol ken mahagpugto a hidi. Ket kona ha hikam man i nenayon ha nidi a magbalin a bilay na Dios. Ket ni Jesu-Cristu i kona ha adadigi a magpatakna ha ngamin ha ide a bilay. ²¹Ta hikuna i magitongko ha ngamin a paset na bilay, hanggan dumakkal a dumakkal ide a bilay. Ket pasig la mappiya i paghenan na Dios. ²²Isu, gipu ha pagisesa moy ha ni Cristu, itongko na kam bila ha ngamin a manmanahod, a magbalin a bilay na Dios. Ta hikitam i paghenan na Espiritu na Dios.

3 ¹Isu, gipu ta kona hito, ikararagan takam. Oni. Hikan ni Pablo a nebalud ha ide a pagbaludan gipu ha pinagitoldu ko ha nikam a bakkan a Judyo. Ta ito i liwat ko, kon na kan.

I Patarabaho na Dios ha ni Pablo

²Sigurado a nabaheta moy a inatdinan na ak na Dios ha ide a tarabaho ko a mangipakatandi ha nikam megipu ha kagbi na. ³Ta inpakatandi na

Dios ha nikan i nalimed a panggep na. Ket atoy dan i ballik a megipu ha ide a insurat ko ha surat ko aye. ⁴Nu mabasa moy ito, makatandiyen moy nu panya i pakakatandi ko ha palimed ni Cristu. ⁵Ta nikuna, awan ito nepakatandi ha minappo tam a hidi. Ngem ha yenan, nepakatandi na ito na Dios, gipu ha Espiritu na, ha totolay a hidi a pinili na, a nagbalin dan a apostol na ken mahaggugto na a hidi. ⁶Niyaen, ide i palimed ni Cristu a nepakatandi dan. Awan la a hikami a Judyo i makaalap ha pagiyatad na Dios, nu awan bila hikam a bakkan a Judyo. Ket mamagkalan kitam ngamin, a kasakop ha baggi ni Jesu-Cristu, gipu ha ginimet ni Cristu. Ket mamagkalan kitam paman, a makipagtawid ha inkari na Dios, gipu ha ni Jesu-Cristu.

⁷⁻⁸Niyaen, kakabsat, ha ngamin a madibbi a totolay a manmanahod, hikan i kadibbiyan ha nidi. Ngem maski nu kona hito, pinili na ak na Dios, a mangipakatandi ha bakkan a hidi a Judyo, megipu ha kinangina na gimetan ni Cristu para ha totolay. Ket dadi pala agay! Awan ha kahad i kinangina na aye! Niyaen, pinagbalin na ak a tagabu na, penu magitolduwak ha kona hito. Ket gipu ha bukod na a kaddat, nangiyatad hikuna ha pinnakabalin ko a magibaheta ha ide a kagbi na Dios. ⁹Ket niyaen, makepakatandiyak nu panyan na Dios a gimetan i nalimed a panggep na. Ta hikuna man i nangparsuwa ha ngamin. Ket ha maski nu anya a panggep na, magimet na ito. Ngem hanggan ha yenan, naalay dan a tiyempo, ket niyaen la a inpakatandi na i nalimed a panggep na. ¹⁰Ta naguray hikuna hanggan ha yenan, penu mepaenta na i kinasirib na ha kekkaddat a hidi a awan maenta na totolay. Ket bakkan a esa la a bagay i pangpaenta na ha kinasirib na, nu awan a makpal hidi. Ket ha yenan a tiyempo, gipu ha totolay a manmanahod ha ni Cristu, kayat na Dios a mepaenta i kinasirib na ha kekkaddat a hidi, a kona ha anghel a hidi ken magtuturay a hidi, ha langit. ¹¹Ta kona hito i pinanggep na Dios, maski idi palungo, ket awan pala ha naparsuwa na. Ket niyaen, natongpal na ito gipu ha ni Jesu-Cristu, a Happo tam. ¹²Niyaen, gipu ha pagisesa tam ha ni Cristu, ken panahod na, makadiretso kitam ha saguppang na Dios. Ket awan kitam manteng.

¹³Ipeta ko ha nikam, a awan mina kumapoy i panahod moy gipu ha rigrigat ko aye. Ta maski nu linoko diyak a kona hito, gipu ha pinagitoldu ko ha nikam, maattaman ko, gipu ha nikam, penu makatandiyen moy i Dios.

I Kararag ni Pablo

¹⁴Niyaen, nu nakaman ko i panggep na Dios Ama, magparentumengak ha saguppang na. ¹⁵Hikuna i managenan ha “Hama,” gipu ta hikuna i paggi puwan na ngamin a kinappiya ha langit ken ha lutak. ¹⁶Ket agidan ko a papigsaan na i bigu a biyag a inyatat na ha nikam gipu ha Espiritu

na, gipu ha pinnakabalin na a awan ha kahad na. ¹⁷Ket perpermi mina i pagpadas moy ha ni Cristu, a magbiyag ha baggi moy gipu ha panahod moy. Ket ikararag ko bi a pumigsa a pumigsa mina i pagayat moy, ket kona ha magramot kam ha madisalad ha pinagayat moy ha ni Cristu. ¹⁸Ta basta nu kona hito, ket makatandiyon moy i kadakkal na pagayat ni Cristu ha nikitam. Ket makatandiyon bila na ngamin a manahod a hidi. ¹⁹Oni mina, mapadas moy mina ide a pagayat na Dios. Maski nu tahod a awan ha makatandi ha entero a pagayat na Dios. Ngem mapadas moy mina i ngamin a pagiyatad na hanggan pagbalinan na i pagkatolay moy a kona ha kinadios na a mismo.

²⁰Agay, madedeyaw i Dios! Ta makagimet hikuna ha nasursurok ngem ha ngamin a agedan tam ha nikuna. Agay, makaatad hikuna ha nasursurok ngem ha ngamin a kasor tam. Ta kona hito i pinnakabalin na Espiritu na Dios a maghen ha nikitam. ²¹Agay, madeyawan i Dios ha magnanayon gipu ha ni Jesu-Cristu ken gipu ha ngamin a manmanahod ha nikuna, hanggan awan ha kahad na. Oni ay!

I Pakipagisesa Tam ha Baggi ni Cristu

4 ¹Niyaen, nebaludak ihe gipu ha pinagserbe ko ha Apo Dios. Isu i gipu na a magagedak ha nikam, ket ha ngamin a paggimet moy, mappiya mina, a kona ha kasorhan na Dios. Ta iday i panggep na idi pinili na kam. ²Kanayon kam mina a magpadibbi ha baggi moy. Ket kanayon kam a maanus. Ket ipaenta moy i ayat moy gipu ha pinagdidinaggap moy. ³I Espiritu na Dios i magpagisesa ha nikitam a matalna. Isu, usaran moy i ngamin a kabaelan moy a makipagtalna ken umayun ha pagayatan na Dios, penu awan madadail i pakipagisesa moy.

⁴Ha nikitam a manmanahod, kona ha nagbalin kitam a baggi ni Cristu. Ket awan ha sabali nu awan la a isesa i baggi ni Cristu. Ket esa la i Espiritu na Dios, a maghen ha disalad na kada esa a manahod. Ket atoy la i esa a tahod a namnamaan tam. Ket pinili na kitam na Dios, penu maalap tam ide. ⁵Atoy la i esa a Haplo tam. Ket atoy la i esa a panahod tam a pakesalakanan tam. Ket atoy la i esa a binyag tam a pangpasakop tam ha Apo Dios. ⁶Ket atoy la i esa a Dios ken Hama na ngamin a manmanahod. Ket magturay hikuna ha ngamin, ket magtarabaho hikuna gipu ha ngamin, ket maghen hikuna ha nikitam ngamin.

⁷Niyaen, maski nu isesa la i Haplo tam ken panahod tam ken pagsakopan tam, atoy pala i sabasabali a kabaelan a iyatad ni Cristu ha kada esa a sinakop na. Ket inyatad ni Cristu ide a kabaelan, gipu ha bukod na a pagayatan. ⁸Ta kona ha ide a nesurat ha Libro na Dios, “Idi inumunek ni Cristu ha langit, nangabak dan hikuna ha kasenti na a hidi. Ket makpal i tagtagabu a inalap na, a inyuseg na ha langit. Sa na, inyatad i sabasabali a kabaelan na ha totolay a nasakop na,” kon na Libro na Dios.

⁹Niyaen, anya i kayat na kagiyan, a inumunek ni Cristu, nu awan a inumugsad hikuna ha palungo. Ta tahod a inumugsad hikuna ha paghenan na totolay. Ket inumunek hikuna ha langit. ¹⁰Ket ha nikuna a inumugsad, hikuna a mismo i inumunek ha langit. Awan man ha sabali. Inumunek hikuna ha kaontokan a paset na langit, penu meturayan na i ngamin ha langit ken i ngamin ha ide a lutak.

¹¹Niyaen, hikuna i nangiyatad ha sabasabali a kabaelan na ha totolay a nasakop na. Ket inyatad na ha kappal i kabaelan di a magbalin a apostol. Ket atoy bila i kappal a mahagpugto. Ket atoy bila i kappal a mahagibaheta ha mappiya a Baheta na Dios. Ket atoy bila i kappal a pastor onu mahagitoldu a hidi. ¹²Ket pagbalinan na hidi a kona hito, penu makadaggap i manmanahod a hidi ha kakalan di a manahod. Ta nu kona hito, pumigsa i baggi ni Cristu a pagsakopan tam. ¹³Ket pumigsa ito ken dumakkal paman, hanggan maanany i pakipagisesa tam, ken mapigsa i pakakatandi tam megipu ha Annak na Dios. Ket inayon na ha nikitam, hanggan magbalin kitam a kona ha ni Cristu.

¹⁴Ket nokkan, nu kona dan hito, bakkan kitam a kona ha annak. Ta magsigida hidi a manahod ha maski nu anya a mabaheta di, onu anya a metoldu ha nidi, maski ha pagitoldu na mangallilaw a hidi a mangitawtaw gipu ha kinalaing di. ¹⁵Ngem bakkan ha nikitam, a umusoseg kitam ha tahod a pagitoldu ni Cristu, gipu ha ayat tam ha agagum tam a hidi. Ket tumulos kitam mina ha ide, hanggan perpermi i pinagaheg tam ha ni Cristu. Ta hikuna i pangulo a mangiturong. ¹⁶Ket kona a hikitam man i baggi na. Ket mangituray hikuna ha nikitam, penu makipagisesa i sabasabali a paset na baggi na. Ta intalak na ha kada paset na baggi i sabali a kabaelan na. Ket basta magtungpal i kada paset na baggi ha biyang na, ket dumakkal ken pumigsa i ngamin a baggi aye. Ket kona bila hito ha nikitam a baggi ni Cristu, nu tahod a maginayat kitam.

I Bigu a Biyag Tam ha ni Cristu

¹⁷Niyaen, ide i balakad ko ha nikam, ket naggipu ide ha ni Apo Cristu. Iwadan takam a awan kam tumulos a magbiyag a kona ha totolay a awan a manahod. Ta umunod la hidi ha bukod di a nakam, a awan ha serserbe na. ¹⁸Napadiham dan i nakam di, a awan ha pakatandi di ha Dios. Isu, awan ha nidi i biyag na Dios a magnanayon, gipu ta madiyan di a makatandi ha Dios. Madagel hidi, ta pinilpilit di a umunod ha bukod di a pagayatan. ¹⁹Ket awan hidi ha saniki. Ta ususigan di i madukas. Ket awan di mekemot i baggi di ha ngamin a kalase na kinadukas.

²⁰Ngem bakkan a kona hito i nasursuro moy megipu ha ni Cristu. ²¹Ta talaga a nabaheta moy megipu ha nikuna. Ket inadal moy i tahod a pagitoldu na, a kona a hikam man i tinolduwan na. ²²Isu, tallekodon moy

dan i alegid a kinatolay moy a madukas. Ta iday a madukas a kinatolay i pakaallilawan moy, a umunod ha madukas a kasorhan na baggi moy. ²³Ket niyaen, masapul a mapabigu manon i nakam moy, maski i espiritu moy bila, ken pagayatan moy. ²⁴Ket masapul bila a suletan moy i bigu a kinatolay moy a pinarsuwa na Dios. Ta ide a bigu a kinatolay moy i makaaheg ha Dios, ta nadosan ide. Ket mepaenta i bigu a kinatolay moy gipu ha nalinteg ken nadosan a pinagbiyag moy.

²⁵Isu, gipu ta kona hito, masapul a tallekoda tam i silisileng. Ket imbes na, ipeta tam la i kinatahod ha kada esa a kakabsat tam. Ta sakop kitam ngamin ha baggi ni Cristu. ²⁶Maski nu magingal kitam, masapul a awan tam ipalobus a magliwat kitam. Ket sigida tam a igimak i pagingal tam, a awan mina ito kaaponan. ²⁷Ta nu kaaponan i pagingal tam a kona he, baka gundawayan na kitam ni Satanas.

²⁸Niyaen, nu atoy ha nikam i minahagtakaw, masapul a awan hikuna sumoli ha pinagtakaw na, nu awan a magagit mina hikuna a magtarabaho, penu makadaggap hikuna ha napobre a hidi.

²⁹Ket ha nikitam ngamin, awan kitam mina magkagi ha makapasaket, nu awan la i kakkagi a mappiya ken makadaggap. Ket gipu ha kakkagi tam, malagen mina i nakam na totolay a makatiman ha nikitam. ³⁰Awan tam mina pagladingitan i Espiritu na Dios a inyatad na Dios ha nikitam, ket kona ha tiplad a mangpakatandi a Apo Dios a mismo i tahod a makinkukuwa ha nikitam. Ta basta atoy i Espiritu na Dios ha nikitam, ket sigurado a dumemat nokkan i pamalak a pangalap na Dios ha nikitam ha langit.

³¹Isu, adyan tam i ngamin a saket na nakam tam, ken pakilaban tam, ken ingal tam. Ket awan kitam makipagtabbegan, onu makilanimad, onu mamagsisenti. Ket adyan tam i maski nu anya a madukas a rikna. ³²Ket imbes na, magkinagbi ken maginayat kitam. Ket magpinakawan kitam, a kona ha pinakawan na kitam na Dios gipu ha ginimet ni Cristu.

Maghen Kitam ha Disyag na Dios

5 ¹Hikitam i annak na Dios, a ayayatan na. Isu, masapul a umaheg kitam ha nikuna. ²Ket ayatan tam i kakalan tam a tolay, a kona ha pinagayat ni Cristu ha nikitam, a inyatad na i biyag na, a nangsaka na ha nikitam ha liwaliwat tam. Ket natalak i Dios gipu ha ide a ginimet ni Cristu.

³Hikitam man i totolay na Dios. Isu, masapul a awan kitam makikamegos. Ket awan maromsa i nakam tam onu panggep tam. Ket awan kitam someni ha kukuwa na sabali a tolay. Puros, awan mina ha pakaliwatan tam a kona he. ⁴Ket awan kitam magkagi ha bastos, onu madukas a kakkagi a awan ha serserbe na, nu awan i kinappiya na Dios i uhonan tam mina. Ket magyaman kitam ha nikuna. ⁵Ta katandi tam

a sigurado, a awan ha makipaghen ha kahariyan ni Cristu ken Dios, nu mabastos iday a tolay, onu madukas, a kona ha makikamegos a hidi, onu mahagseni a hidi. Ta nu atoy i esa a sumeni unay, nesulet na dan i ayat na ha Dios ha iday a sinenyana na.

⁶Niyaen, awan moy ipalobus a maallilaw kam gipu ha silisileng di a awan kan ha liwat ha magkona hito. Ngem idagento a ugali i gipu na a parusaan na Dios i totolay a awan umusoseg ha nikuna. ⁷Isu, awan kam makiuseg ha totolay a kona hay, a mabastos.

⁸Idi awan kam nanahod, nadihaman i nakam moy. Ket awan moy nelassin i mappiya ken madukas. Ngem niyaen, gipu ta nagbalin kam a totolay na Dios a atoy i disyag na, masapul a magbiyag kam a kona ha malaing a maghen ha disyag ken makelassin ha mappiya ken madukas. ⁹Ta naalap moy dan i silaw na Dios. Ket ide i gipu na a makagimet kam ha mappiya ken malinteg ken tahod ha ngamin a paggimet moy.

¹⁰Niyaen, padasan moy a ipaenta gipu ha pinagbiyag moy i kaykayat ni Apo Jesus a pagimet ha totolay. ¹¹Ket adiyowan moy i madukas a bagbagay a awan ha serserbe na. Ta maggipu hidi ha totolay a nadihaman. Ket imbes na, padisyagan moy mina i kinadukas di, penu makaenta hidi ha silaw na Apo Dios, gipu ha mappiya a paggimet moy. ¹²(Dadi pala agay, masanikiyak a mangipeta ha gimetan di a nalimid, ta madukas unay.) ¹³Ngem basta madisyagan i kinadukas di gipu ha mappiya a paggimet tam ken kakkagi na Dios, ket melassin di mina i kinadukas di. ¹⁴Ket nu melassin di i kinadukas di, magbabawi mina hidi. Ket mangalap hidi ha silaw na Dios, ket madisyagan bila hidi. Ta kona ha ide ha esa a kansiyon, a “Lumukag ka dan, hikaw a kumakelap. Ket magbiyag ka manon a maggipu ha natay. Ta atoy dan ni Cristu a mangdisyag ha nikaw,” kon na kansiyon he.

¹⁵Isu, magingat kam ha ugali moy. Ket awan kam umaheg ha totolay a awan a makatandi. Imbes na, magbiyag kam mina a kona ha masirib a hidi a makatandi dan. ¹⁶Ket nu atoy i gundaway moy a manggimet ha mappiya, gimetan moy ito. Ta makpal dan hidi a manggimet ha madukas. ¹⁷Isu, awan kam mina magpaabak ha kinadagel, nu awan a kanayon kam magpadas a makatandi ha pagayatan na Apo Dios.

¹⁸Ket awan kam magbartek, ta iday i pakadadailan na biyag moy. Imbes na, peturayan kam ha Espiritu na Dios, ta hikuna i pakaragsakan moy ken pakalaginan na nakam moy. ¹⁹Magdadinaggap kam gipu ha kakkagi na kakansiyon na Dios. Atoy i kappal a kansiyon a pangdeyaw ha Dios. Ket atoy bila i kappal a pangitoldu ha totolay. Ket atoy i kappal a pangpanakam na Espiritu na Dios. Isu, deyawan moy i Apo Dios. Ket umayun i kakkagi moy ha tahod a deydeyaw, a maggipu ha pinagayat moy ha nikuna. ²⁰Ket kanayon kam a magyaman ha Dios Ama, ha maski nu anya a magimet ha nikam. Maski nu mappiya, onu maski marigat. Magyaman kam gipu ha pagisesa moy ha Happs tam a ni Jesu-Cristu.

²¹Ket magdadinaggap kam, a mamagbinalakad kam, ken mamagdineyaw kam, gipu ha kasor moy a magdeyaw ha ni Cristu.

Ugali na Mappiya a Magkabanga

²²Hikam a babbabey a kekkabanga, peturayan kam ha kabanga moy a hidi, a kona ha pinangituray ni Apo Jesus ha nikam. ²³Ta atoy i turay na lallaki ha kabanga na a kona ha turay ni Cristu ha manmanahod a hidi. Ta ni Cristu i Mahagsalakan ha nikitam a nagbalin a kona ha baggi na. ²⁴Ket kona bila hito, masapul a peturayan i babbey a hidi ha kabanga di ha ngamin a bagbagay, a kona bila ha nikitam a manahod a peturayan ha ni Cristu.

²⁵Ket hikam bi a lallaki, ayatan moy i kabanga moy a hidi, a kona ha pinagayat ni Cristu ha nikitam a manmanahod, a inyatad na i biyag na para ha nikitam a sinakop na. ²⁶Ket ginimet na ito, penu ibukod na ha serbe na Dios i ngamin a manmanahod. Ket mebilang kitam a awan ha liwat ha saguppang na Dios, gipu ha panahod tam ha kakkagi na, a nangdalus na ha nakam tam. ²⁷Inyatad ni Cristu i biyag na para ha nikitam, penu maalap na kitamon a awan ha liwat. Ket pasig la mina a inaamakan i sinakop na, a awan ha pakaliwatan tam ha Apo Dios.

²⁸Ket kona bila hito ha nikam a lallaki. Ayatan moy i kabanga moy a hidi, a kona ha pinagayat moy ha baggi moy a mismo. Ta kona ha kabanga moy i baggi moy a mismo. Ket basta ayayatan moy hidi, ket ayayatan moy bila i baggi moy. ²⁹Ta siyempre, awan ha tolay a mangsenti ha baggi na, nu awan a pakanan na ken daponan na. Ket kona bila hito i pagdapon ni Cristu ha nikitam a manmanahod. ³⁰Ta inbilang na kitam a kona ha baggi na a mismo. ³¹Ket kona bila ha ide a nesurat dan ha Libro na Dios, a “Nu magkabanga i esa a lallaki, lakadan na i hama ken hena na, ket makiagum hikuna ha kabanga na, ket magbalin hidi a isesa,” kon na Libro na Dios. ³²Niyaen, madisalad unay i kayat na kagiyang ha ide. Ngem ha nakam ko, ide dan i pangaregan tam ha pinakipagisesa ni Cristu ha manmanahod a sinakop na, a nagbalin a baggi na. ³³Ngem maski, ta pangaregan paman ito ha nikam. Ta masapul a ayayatan na kada esa a lallaki i kabanga na a kona ha baggi na a mismo. Ket masapul bila a deyawan na kada esa a babbey i kabanga na.

Ugali na Mappiya a Pattama

6 ¹Hikam a annak, magtongpal kam ha bon na hama ken hena moy, ta malinteg ide a ugali. ²⁻³Ta nesurat dan ha Libro na Dios, a “Deyawan mo i hama ken hena mo, ket mappiya i magimet ha nikaw, ket magbiyag ka ha maalay ha ide a lutak,” kon na Dios. Niyaen, ide dan i nekaesa a bon na Dios a napausegan bila ha esa a kari.

⁴Hikam bi a hama ken hena, awan moy paengalan i annak moy a hidi. Imbes na, itoldu moy ha nidi i mappiya ken balakadan moy hidi a kona ha pinagitoldu ken pinangbalakad ni Apo Cristu ha nikitam.

Ugali na Mappiya a Tagabu ken Mappiya a Happo

⁵Hikam a tagabu, tongpalan moy i happo moy a hidi. Ket usaran moy i ngamin a kabaelan moy a magserbe ha nidi, a kona ha pagserbe moy ha ni Cristu a mismo. ⁶Tongpalan moy hidi, maski nu metan di kam, onu awan. Ta bakkan a hidi la i patalakan moy, nu awan bila ni Apo Cristu, a kona ha tagabu na. Ket gipu ha pinagayat moy ha nikuna, gimetan moy i pagayatan na Dios. ⁷Isu, gimetan moy a siraragsak i tarabaho moy. Ta kona ha bakkan i happo moy la i pagserserbeyan moy, nu awan i Apo Cristu. ⁸Ket katandi moy dan, a gunggunaan ni Apo Dios i maski nu heya a tolay, ha ginimet na a mappiya. Maski nu tagabu hikuna, onu mabaknang.

⁹Hikam bi a kettagabu. Kona bila hito i gimetan moy ha tagabu moy a hidi. Maanus kam mina. Ket awan moy hidi pagkagiyan ha pangpakanteng. Nakaman moy a magkalan kam ha tagabu moy a hidi, a kukuwa na kam na Happo moy a isesa ha langit. Ket awan ha idumduma na Happo moy aye a Dios.

Megipu ha Pakipaglaban Tam ha ni Satanas

¹⁰Niyaen, ide i dilokod a ipeta ko ha nikam. Ket kayat ko ipeta a pumigpigs a kam. Ket bakkan a bukod moy a pigs a i usaran moy, nu awan i pigs ni Apo Cristu. Ta awan ha kahad i pinnakabalin na. ¹¹⁻¹²Ket pumigpigs a kam mina a kona hito, gipu ta atoy i kalaban tam. Ket bakkan a toloy i kalaban tam, nu awan i madukas a hidi a espiritu a maghen ha lebut tam. Ta idagenday a anito a hidi, ken magturay a hidi a awan tam maenta, ken kekkaddat a hidi a madukas, hidi man i magturay ha toloy a nadihaman ha nakam di. Ket ide i gipu na a masapul tam alapan i kona ha kabal a iyatad na Dios, penu malabanan tam i pangallilaw ni Satanas. ¹³Isu, alapan moy i ngamin a kona ha kabal na Dios, penu makasagana kam. Ket maski nu hangan a dangpihan na kam ni Satanas, mabalin moy a labanan. Ket nu nobos i pinakipaglaban moy ha ngamin a pigs ni Satanas, naabak moy dan.

¹⁴Isu, idagende i gimetan tam a pagkabal tam, penu maabak tam ni Satanas. Ta masapul tam i kona ha sinturon na kabal na Dios. Ket kayat ko kagiyan i kinatahod na pagkagi tam. Ta ito i kona ha sinturon tam a panggakad tam ha kabal na Dios ha baggi tam. Ket masapul tam bila i kona ha pagkabal ha hakaw tam. Ket ide i malinteg a paggimet tam. ¹⁵Ket masapul tam bila i kona ha pagsapatos tam. Ket ide i pagsagana tam a mangipakatandi ha Baheta na Dios a ikatalna na toloy. ¹⁶Ket atoy bila i kona ha pagsalag tam. Ket ide i panahod tam, a pangaddap tam ha ngamin a gumagangat a pangal ni Satanas. Ket masapul a kanayon tam egkaman ide a kona ha pagsalag tam. ¹⁷Ket atoy bas i kona ha

pagkalogung tam. Ket ide i pinakesalakan tam. Ta basta namnamaan tam ide, ket perpermi a nakalogungan i buntok tam. Isu, alapan tam bila ito. Ket atoy bila i iyatad na Espiritu na Dios a kona ha sondang tam. Ket ide i kagi na Dios. I sondang na Espiritu na Dios i kakkagi na Dios.

¹⁸Ha ngamin a pakilaban tam ha ni Satanas, masapul a kanayon kitam magkararag. Ket magaged kitam ha daggap na Dios. Ket awan mina a bukod tam a nakam i mangituray ha kararag, nu awan a peturayan tam ha Espiritu na Dios i kakkagi tam ha kararag tam. Isu, nakaman moy ito. Ket awan kam mina maunga a magkararag, nu awan moy a kanayon a ikararagan i ngamin a kakalan moy a manmanahod. ¹⁹Ket ikararaganak moy bi, a itoldu na Dios nu panyan mina na kakkagi ko, nu mangipakatandi ak ha Mappiya a Baheta na. Ta maturedak mina a mangipakatandi ha palimed na Baheta na Dios. ²⁰Ide a Baheta i pagserbeyan ko, a kona ha esa a tagabu na Dios, a kanayon na a paangayan. Maski nu nakawaranak pala ha pagbaludan aye. Isu, ikararag moy bi a maturedak mina a mangipakatandi. Ta ide i biyang ko.

²¹Niyaen, atoy ha nikam ni Tikiko. Ta hikuna i paangayan ko ha nikam, penu ipakatandi na i ngamin a kasasaad ko. Ket hikuna i esa a tahod a kabsat tam ken mapagtalkan a tagabu ni Apo Cristu. ²²Ket ide i gipu na a paangayan ko hikuna ha nikam, penu ipeta na i kasasaad mi ngamin. Ket paturedan na mina i nakam moy.

²³Niyaen, kakabsat, atoy mina ha nikam ngamin i talna ken ayat a umusoseg ha panahod a naggipu ha Dios Ama ken ni Apo Jesu-Cristu. ²⁴Ket atoy bas i kagbi na Dios ha ngamin a awan gumimak ha pinagayat di ha Happo tam a Jesu-Cristu.